

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXXI, broj 1

7. siječnja 2021.

cijena 200 Ft

Razoran potres u Sisačko-moslavačkoj županiji

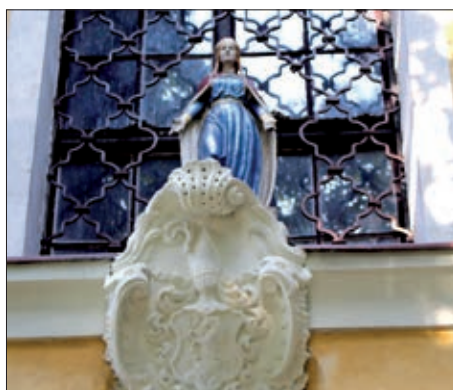
Foto: HINA

4. – 5. stranica

„Muž moje žene“

8. stranica

Obnova lukoviške crkve

12. stranica

Pomurski Hrvati poslali pomoć nastradalima

14. stranica

Planovi za novu godinu

Po običaju na kraju se godine mnogi osvrćemo i sažimljemo događanja, postignuća i neuspjehe protekle godine, donosimo ocjene i zaključke o razdoblju te prema tim iskustvima polazimo u nove „pohode“ u novoj godini. Razmišljamo o novim planovima i ciljevima, planiramo što bismo htjeli postići u karijeri, privatnom životu ili u financijskom pogledu, ali ništa od toga ne možemo bez nadovezivanja na protekla događanja. Prošla godina zbog pandemije prozrokovane koronavirusom donijela je pregršt društvenih, socijalnih, zdravstvenih, gospodarstvenih i egzistencijalnih izazova na koje zapravo nitko nije računao, niti ih je, vjerujem, uvrstio u svoje planove. Prema svemu sudeći nastavak slijedi, no kako se čini, ipak smo u prednosti: svjesni smo da se i takve stvari mogu dogoditi, ne možemo sve predvidjeti i moramo biti spremni i za takve, neočekivane probleme. Ukoliko želimo sebi stvoriti nekakvu sigurnost trebamo biti oprezniji sa svojim planovima za razna područja života. Možemo li danas uopće govoriti o sigurnosti teško je reći, možda čak i nemoguće. Upravo zbog toga ubuduće trebamo razmišljati drukčije, imajući na umu da naše planove uvelike mogu remetiti razne nove okolnosti. Vrijedi li uopće u ovim neizvjesnim vremenima planirati, predviđati na kratke ili duge staze? Smatram da vrijedi, ali s velikim oprezom, na temelju prethodnih saznanja i iskustava te mnogo mudrije. Sigurno je da planiranje iz godine u godinu više neće biti dovoljno dobro. Treba planirati mnogo temeljitije, u smislu strateškog planiranja koje se temelji na stalnom učenju, promatranju okoline i gledanju u budućnost u svim granama života gdje je to moguće. Trebamo naučiti ne ignorirati okruženje u koje ulazi naš svijet i u kojem djelujemo, ostaviti prostora za brze promjene i prilagodbe, razmišljati o drugoj opciji ili barem ozbiljno ukalkulirati faktor rizika u naše planove, jer jedino tako možemo biti spremni za nove izazove koji nas čekaju i u novoj godini. Predviđati budućnost u potpunosti ne možemo, nemoguće je misliti na baš sve. Ipak, za neke se stvari treba pobrinuti unaprijed i spriječiti eventualne poteškoće u budućnosti, pa pokušajmo to činiti tako radi svoje dobrobiti i dobrobiti drugih. *Beta*

Glasnikov tjedan

Čitam ovih tjedna kako Europska komisija ulaže 3,9 milijuna eura u potporu istraživačkom novinarstvu i slobodi medija. Naime, Europska komisija je objavila poziv za podnošenje prijedloga u vrijednosti od 3,9

milijuna eura za potporu prekograničnim novinarskim istragama te za utvrđivanje i rješavanje slučajeva kršenja slobode medija. „Novinari se više nikad suočavaju s prijetnjama, od uznemiravanja na internetu do fizičkih napada, od političkog pritiska do nedostatka sigurnosti na radnom mjestu. Kada su novinari u opasnosti, demokracija je u opasnosti. Zato financiramo projekte kojima će se izravno podupirati novinari kojima je potrebna pravna i praktična pomoć ili bespovratna sredstva za prekogranične istrage“, rekla je potpredsjednica za vrijednosti i transparentnost Věra Jourová.

Kako kažu, cilj je poziva pravno i materijalno podupiranje osposobljavanja istraživačkih novinara, promicanje razmjene sadržaja, zajedničko stvaranje i prevođenje novinarskih djela od općeg interesa te praćenje kršenja slobode tiska i medija kako bi se osiguralo da šira javnost i eu-

ropske institucije dobiju pouzdane i sveobuhvatne informacije.

Koja super vijest. Podupiranje medijskog pluralizma i sloboda medija, kao ključnih stupova demokracije upisano je i u Povelju o temeljnim pravima Europske unije (članak 11. stavak 2.). Time se podupiru neovisni mediji, i što je još važnije, razvija svijest o važnosti medijskog pluralizma te sprečavaju pokušaji raznih moćnika koji nastoje ugušiti slobodu medija i ušutkati slobodu novinarskog govora i bilo kakvu želju za bar približno objektivnim prikazom stvarnosti. Potporom se daje šansa razvoju kritične misli i promišljanja te jačanju građanskog dijaloga kao temelja

pokretača bilo koje zajednice i društva, društva bez straha i bilo kakve odmazde.

„Pozdravljam pokretanje ovog poziva na podnošenje prijedloga koji će, osim poticanja suradnje u novinarskim istragama aktualnih društvenih pitanja, pomoći novinarima da steknu vještine i tehnološko znanje. Njime će se poticati inovacije i

raznolikost u proizvodnji i distribuciji informativnih medija“, rekao je Thierry Breton, povjerenik za unutarnje tržište u Europskoj komisiji.

Potpورا je namijenjena nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama i akademskoj zajednici. Očekuje se da će svaki projekt uključivati partnere iz najmanje dvije zemlje, a koordinatori projekata imat će sjedište u EU-u.

Pripremila: Vaša urednica

„Podupiranje medijskog pluralizma i sloboda medija, kao ključnih stupova demokracije upisano je i u Povelju o temeljnim pravima Europske unije.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj!“

Facebook profil Hrvatski glasnik - dnevni tisak - budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!

radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV - tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Dodatna potpora u 2021. godini

Kako saznaje Hrvatski glasnik, a donosi portal Slovaka u Mađarskoj luno.hu, 12. studenoga delegacija Saveza državnih narodnosnih samouprava, sastavljena od predsjednice Erzsébet Racsó i potpredsjednika Muszev Doncseva susrela se s državnim tajnikom Ureda premijera zaduženim za vjerske i narodnosne veze Miklósom Soltészom. Razgovaralo se o problemima koje je u radu narodnosnih samouprava prouzročila pandemija koronavirusa. Brojna planirana javna događanja su izostala, a velik broj narodnosnih samouprava nije uspio održati ni zakonom propisane četiri sjednice godišnje i javnu tribinu. Stoga se postavlja pitanje, kako će iste biti financirane u 2021. godini iz fonda za do-

Državni tajnik Ureda premijera zadužen za vjerske i narodnosne veze Miklós Soltész

Uvjeti dodjele potpore narodnosnim samoupravama za obavljanje javnih zadaća 2021. godine: najmanje dvije sjednice zastupničkog tijela, bez obvezne javne tribine

Vladinom uredbom broj 570/2020. od 9. prosinca zakonske odredbe o radu samouprava i narodnosnih samouprava primjenju se sa sljedećim izmjenama: odredbe članka 89. Zakona br. CLXXIX. iz 2011. godine o pravima narodnosti tijekom 2020. godine primjenjuju se na način da se umjesto najmanje četiri trebaju održati barem dvije sjednice zastupničkog tijela. Godine 2020. ne primjenjuju se članak 97. Zakona, prema kojem zastupničko tijelo treba održati barem jednu javnu tribinu godišnje, te članci 44. i 54. Zakona br. CLXXXIX. iz 2011. godine o lokalnim samoupravama koji viječima lokalnih samouprava propisuju održavanje barem šest sjednica, odnosno jedne javne tribine godišnje. Nadalje, odredbe Zakona br. XC. iz 2020. o državnom proračunu Mađarske za 2021. godinu primjenjuju se na način da narodnosne samouprave imaju pravo na potporu za obavljanje javnih zadaća ako su 2020. godine održale najmanje dvije sjednice zastupničkog tijela i nisu održale javnu tribinu. (sb)

datne djelatnosti, kada nisu izvršile svoje zakonske obveze, niti su bile aktivne u 2020. godini.

Racsó je za portal luno.hu izjavila kako su se na sastanku složili da nitko nije bio aktivan pa će uvjeti dobivanja dodatne potpore biti jednaki za sve samouprave. Državni tajnik ih je izvijestio da se u slučaju mjesnih narodnosnih samouprava neće uzeti u obzir izostanak četiri obvezne godišnje sjednice i javne tribine. Državnom tajniku ukazali su na poteškoće koje nastaju zbog činjenice kako državne samouprave, za razliku od prethodnih godina, svoja sredstva moraju potrošiti do 31. prosinca, što bi moglo dovesti do problema kod isplate plaća zaposlenicima za prosinac i plaćanja ostalih nameta. Dogovoreno je kako se plaća zaposlenicima za prosinac može isplatiti posljednjeg dana prosinca. Također je dogovoreno kako će se iz potpore za 2021. godinu isplatiti opći troškovi za prosinac 2020. Racsó je izjavila kako je situacija nastala pandemijom koronavirusa dovela do toga da se neki propisi neće primjenjivati.

Branka Pavić Blažetin

Ministar Gordan Grlić Radman posljednji put predsjedao Dunavskom komisijom

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman je 11. prosinca 2020. u Budimpešti predsjedao sjednicom Dunavske komisije, posljednji put u svojstvu predsjednika te međunarodne organizacije. Hrvatski ministar Grlić-Radman osvrnuo se na rad te organizacije u proteklih godinu dana te naglasio njezinu važnost u pronalasku novih smjernica djelovanja u cilju razvoja plovidbe Dunavom, kao i u jačanju suradnje na projektima Europske unije. Sudionici su na sjednici usvojili plan rada za iduću godinu i razmijenili mišljenja o aktualnim projektima, stoji u priopćenju. Grlić Radman je na čelu Dunavske komisije od lipnja 2017. godine, a krajem ove godine završava svoj trogodišnji mandat. Na sjednici u petak odabrano je novo rukovodstvo, pa će od 1. siječnja predsjednica postati ukrajinska veleposlanica u Mađarskoj Liuba Nepop.

Dunavska komisija je međunarodna međuvladina organizacija osnovana Konvencijom o režimu plovidbe Dunavom, potpisanom u Beogradu 18. kolovoza 1948. godine. Temeljni cilj Dunavske komisije je osiguravanje i razvoj slobodne plovidbe Dunavom. U glavne zadaće

Dunavske komisije ubrajaju se uvođenje i poboljšanje navigacijskih standarda, potpora rješavanju infrastrukturnih zahtjeva te tehnička i financijska potpora u rješavanju navigacijskih pitanja na Dunavu. Dunavska komisija služi kao platforma za zajedničko donošenje odluka, kako bi se osigurao integrirani pristup plovidbi na Dunavu. Države članice Dunavske komisije su Austrija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Moldova, Njemačka, Rumunjska, Rusija, Slovačka, Srbija i Ukrajina. Službeni jezici Dunavske komisije su njemački, francuski i ruski. Sjedište organizacije je u Budimpešti.

Kristina Goher

Razoran potres u Sisačko-moslavačkoj županiji

Središte potresa koji je 29. prosinca 2020. oko 12,20 sati zatresao Hrvatsku bio je 46 kilometara od Zagreba i devet kilometara zapadno, jugozapadno od Siska, na području Petrinje, izvijestio je EMSC.

Potres magnitude 6,3 prema Richteru dogodio se na dubini od 10 kilometara, naveo je Euromediterranski seizmološki centar, koji je procijenio da je potres osjetilo šest milijuna ljudi. Program opasnosti od potresa Američkog geološkog zavoda je pak procijenio da se potres u Hrvatskoj osjetio u Bosni i Hercegovini, Češkoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Crnoj Gori, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Srbiji i Austriji. U potresu je poginula jedna djevojčica u Petrinji, petero građana u Majskim Poljanama pored Gline te jedna osoba u Lekeniku. Ozlijeđeno je više desetaka građana. Nakon razornog potresa na području Sisačko-moslavačke županije evakuirano je 335 bolesnika i korisnika ustanova socijalne skrbi, uz poštivanje epidemioloških mjera. Štete nastale na kulturnim dobrima i sakralnim objektima su ogromne.

Dan prije, 28. prosinca, dogodio se jak potres s epicentrom kod Petrinje, koji je također prouzročio materijalnu štetu. Seizmografi su ga zabilježili u 6,28 sati, a magnituda mu je bila 5 prema Richteru. Isti dan, u 7,49 i 7,51, petrinjsko područje pogodila su dva jača potresa magnitude 4.7 i 4.1. Tlo pogođene županije i dalje ne miruje te se svakodnevno trese.

Odmah nakon potresa Hrvatska se ujedinila kako bi pomogla unesrećenim stanovnicima Sisačko-moslavačke županije. Iz svih krajeva Hrvatske državne i lokalne institucije, samouprave, privatne kompanije, udruge, društva i građani šalju donacije hrane, odjeće i ostalih potrepština kao i financijsku pomoć, a na terenu su i brojni volonteri i pripadnici Civilne zaštite. Pristiže i međunarodna pomoć. Na noge su ustali Hrvati diljem svijeta, tako i hrvatska zajednica u Mađarskoj: pomurski Hrvati i Hrvati grada Barča su među prvima poslali kamione s prikupljenom pomoći.

Vlada RH na sjednici održanoj 30. prosinca proglasila je 2. siječnja Danom žalosti i otvorila račun državne riznice za pomoć unesrećenima. Za pomoć unesrećenima izražena je solidarnosti kako diljem Hrvatske tako i Hrvata izvan Hrvatske. Potporu hrvatskoj Vladi izrazili su prijatelji i partneri diljem Europe i svijeta.

Vlada je 30. prosinca odobrila ukupno 120 milijuna kuna iz proračunske zalihe za 2020. godinu i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za 2020. godinu za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica štete od potresa na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije. Sisačko-moslavačkoj županiji iz proračunske zalihe odobreno je 100 milijuna kuna, a Zagrebačkoj županiji 10 milijuna kuna.

Nakon potresa javile su se brojne međunarodne financijske institucije kao što su Svjetska banka, Razvojna banka Vijeća Europe, Europska investicijska banka i Europska banka za obnovu i razvitak, iskazavši spremnost za pomoć. Hrvatska je aktivirala program Europske unije namijenjen pružanju žurne pomoći, te je zatražila zimske šatore za 6-8 osoba, svjetiljke sa zaštitom od PVC mreže (unutarnje), rasvjetne balone/tornjeve za osvjetljenje, električne grijače, sklopive krevete, vreće za spavanje i kontejnere za stanovanje.

Brojni Glinjani, Petrinjci i Siščani 2021. dočekali su izvan svojih kuća, a upravo je u sisačkoj Općoj bolnici „Dr. Ivo Pedišić“, kojoj je zbog potresa van funkcije 90 posto zgrada, petnaestak sekundi nakon ponoći rođena prva ovogodišnja beba u Hrvatskoj.

EARTHQUAKE RELIEF

Financial donations from abroad for relief efforts after the earthquakes that struck the Sisačko-Moslavina County and surrounding areas can be made directly to the Croatian State Budget using the following details:

ACCOUNT NUMBER: HR12 1001 0051 8630 0016 0

BANK: Croatian National Bank, Trg hrvatskih velikana 3, Zagreb 10000, Croatia

BIC (SWIFT) CODE: **NBHRHR2XXXX**

BENEFICIARY: Republic of Croatia - Ministry of Finance, Katanciceva 5, 10000 Zagreb, Croatia

REMITTANCE INFO - REMARKS: Earthquakes aid

ZAGREB – Vlada RH je otvorila račun za donacije financijskih sredstava u akciji „Pomoć za obnovu nakon potresa“. Donacije financijskih sredstava za uplatitelje iz Republike Hrvatske uplaćuju se na račun: HR12 1001 0051 8630 0016 0, Državni proračun Republike Hrvatske, s pozivom na broj odobrenja: HR68 5444 - OIB uplatitelja. Donacije financijskih sredstava za uplatitelje izvan Republike Hrvatske uplaćuju se na račun Ministarstva financija kod Hrvatske narodne banke. BIC (SWIFT) CODE BANKE: NBHRHR2XXXX. Naziv i adresa primatelja: Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Katanciceva 5, 10000 Zagreb. Broj računa: IBAN: HR12 1001 0051 8630 0016 0. Referenca plaćanja: Pomoć za obnovu nakon potresa.

Mađarska je spremna pomoći

Premijer Viktor Orbán u ime Mađarske Vlade 29. prosinca premijeru Plenkoviću uputio je pismo u kojem izražava potporu i spremnost na pružanje pomoći nastradalim područjima u razornom potresu koji je pogodio Hrvatsku. Već 30. prosinca u večernjim satima upućeno je šest kamiona pomoći, 250 sklopivih kreveta i 250 vreća za spavanje

Potpuno je uništena i katedrala Uzvišenja sv. Križa u Sisku

Hrvatska državna samouprava pokreće inicijativu prikupljanja financijske donacije stradalima u potresu u Hrvatskoj. Svoje novčane priloge možete uplatiti na sljedeći račun:

Vlasnik računa: Országos Horvát Önkormányzat
 Naziv banke: K&H Bank Zrt.
 Adresa banke: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 9.
 Broj računa: 10402427-00032952-00000009
 IBAN: HU40 1040 2427 0003 2952 0000 0009
 SWIFT: OKHBUHUB
 Opis plaćanja: potres u Hrvatskoj

ZAJEDNO ZA HRVATSKU

Hrvati diljem Mađarske pokazali spremnost na pružanje pomoći

Kako brojni pojedinci tako i organizacije, mjesne i narodnosne samouprave, gradovi u kojima žive brojni pripadnici hrvatske narodnosti, brojni državljani Mađarske i hrvatski prijatelji reagirali su brzo, svega nekoliko sati nakon razornog potresa, pozivajući na prikupljanje humanitarne pomoći i novčanih donacija. Istaknuli su se mnogi, samo da spomenemo neke: naselje Serdahel, Grad Baja i Barč, serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, Hrvatska samouprava Kaniže, naselje Pustara, Hrvatska samouprava Šomođske županije, Hrvatska samouprava Zalske županije, Hrvatska samouprava Letinje i Grad Letinja, naselje Sumarton i Hrvatska samouprava Sumartona, Arnold Vanjur iz Salante, Hrvatska samouprava Dombóvára, Hrvatska samouprava Harkanja, KUD Podravina, ...

I gradišćanski Hrvati iz Mađarske udružili su svoje snage za žrtve potresa Sisačko-moslavačke županije.

Mađarska Šomođska županija udružila snage u pružanju humanitarne pomoći nastradalima u Hrvatskoj

Nakon razornog potresa na području središnje Hrvatske, a posebice Sisačko-moslavačke županije mađarska Šomođska županija udružila je snage u cilju prikupljanja pomoći nastradalima.

Prednjače hrvatske narodnosne samouprave, civilne udruge i pojedinci, pa tako Hrvatska samouprava Šomođske županije, Hrvatska samouprava Barča, Grad Barč, Šomođska županija, KUD Podravina, predsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije Jelica Csende, četiri županijska parlamentarna zastupnika Attila Gelencsér, László Szászfalvi, József Attila Móring i Mihály Witzmann te predsjednik Skupštine Šomođske županije Norbert

Biró, koji pozivaju građane i sve koji su u mogućnosti da pomognu nastradalima.

Novčane donacije mogu se uplatiti na bankovni račun Hrvatske samouprave Šomođske županije broj 10039007-00313900 s pozivom „Földrengés“, kako bi se jasno vidjelo da je uplata namijenjena žrtvama potresa.

Hrvatska samouprava grada Barča i barčanski KUD Podravina već 29. prosinca pozvali su na prikupljanje humanitarne pomoći nastradalima u Petrinji, zaključno do 30. prosincom u 13 sati. Odaziv je bio velik, a donirani su prehrambeni proizvodi, higijenske potrepštine i zaština oprema. Prijevoz u Hrvatsku obavio je Željko Krmpotić koji je pomoć podijelio potrebitima.

Hrvatska državna samouprava organizira pomoć za nastradale u potresu u Republici Hrvatskoj

Hrvatska državna samouprava i pripadnici hrvatske zajednice u Mađarskoj izražavaju sućut obiteljima nastradalih u potresu koji je pogodio Republiku Hrvatsku, a najteže Sisačko-moslavačku županiju.

Predsjednik HDS-a Ivan Gugan izjavio je za Hrvatski glasnik kako moli sve hrvatske samouprave, civilne organizacije, institucije i pojedince da se radi koordiniranja pomoći obrate Hrvatskoj državnoj samoupravi, koja koordinira prikupljanje.

Hrvatska državna samouprava financijsku pomoć za krajeve pogođene potresom prikuplja preko posebnog bankovnog računa.

Direktne uplate na račun Grada Petrinje

Grad Petrinja je za potrebe uplate donacija za stradale u potresu otvorio poseban račun u Hrvatskoj poštanskoj banci. Račun je multivalutni.

Sve uplate možete izvršiti na IBAN HR28 23900011500198069 s pozivom na broj HR68 PNB 7765-OIB, a za uplate iz inozemstva SWIFT HPBZHR2X.

Za bilo kakve informacije možete kontaktirati pročelnicu za financije na broj mobitela 0951815278 ili Ured gradonačelnika Grada Petrinje. Tel.: 099/529-7142

Hrvatske narodnosne samouprava Dombóvára izglasala novčanu donaciju

Tročlano zastupničko tijelo Hrvatske narodnosne samouprava Grada Dombóvára 30. prosinca donijelo je odluku o doniranju 360 000 ft stanovnicima Petrinje. Sredstva će se dostaviti najpotrebnijima putem Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Peču.

Pomoć uputio i mađarski Katolički Caritas

Mađarska katolička biskupska konferencija i njezina službena dobrotvorna organizacija Katolički Caritas prikupljanjem sredstava pomažu stradalima u potresu koji se dogodio u Hrvatskoj.

Biskupska konferencija odlučila je pružiti hitnu pomoć u iznosu od 10 milijuna forinti Sisačkoj biskupiji u Hrvatskoj u svrhu saniranja štete prouzročene prirodnom nepogodom.

Katolički Caritas u Hrvatsku dostavlja i hranu u vrijednosti od 1,6 milijuna forinti, a uputio je i poziv za donacije putem Biskupskog Caritasa iz Sambotela.

Pošiljka, pokrenuta u novogodišnjoj noći, uključivala je tisuće plastičnog pribora za jelo, tanjure, žlice i čaše, kao i pokrivače, ageragte na benzinski pogon, plinske peći Siesta, infracrvene grijalice, gotova jela i instant juhe.

Branka Pavić Blažetin / Hina / MCC

O radu i planovima bajske Hrvatske samouprave

Nakon što su zbog pogoršanja epidemiološke situacije 4. studenog postrožene mjere te 11. ponovno uvedeno izvanredno stanje s mjerama koje su ovih dana produljene do 11 siječnja, zabranjena su sva javna okupljanja i kulturne priredbe, a zatvorene su i kulturne ustanove, muzeji, izložbeni prostori i knjižnice. Do daljnjega se ne mogu održavati ni sjednice samouprava, pa tako ni hrvatskih samouprava. O načinu rada Hrvatske samouprava Baje u nastaloj situaciji, planovima za predstojeće razdoblje i pripremama za popis stanovništva govorila nam je predsjednica Angela Šokac Marković.

„Pokušavamo se prilagoditi nastaloj situaciji, jer prije godinu dana u ovo doba smo se sastajali gotovo svakog tjedna, pripremajući se za tradicionalne priredbe u vrijeme došašća. Skoro svaki dan imali smo neku priredbu, a evo sada smo se morali dogovoriti da umjesto niza predblagdanih priredbi naše blagdane i običaje obilježimo na drugačiji način. Još prije uvođenja izvanrednog stanja održali smo obveznu godišnju javnu tribinu i donijeli odluke kako ćemo sredstva namijenjena za priredbe prenamijeniti za podupiranje ustanova, vrtića i škola, dakle za djecu koja pohađaju odgoj ili nastavu na hrvatskom jeziku“, kazala nam je uz ostalo Angela Šokac Marković. Pridodala je kako su učiteljice i odgojiteljice upoznale ponudu raznovrsnih učila i pomagala za učenje hrvatskoga jezika. Tako su primjerice iz Osijeka naručili

knjige iz serije za podučavanje hrvatskoga jezika. Budući da su prošle godine kupili prvi dio serije, ove godine su nabavili drugi da bi djeca imala više materijala za savršavanje hrvatskoga jezika. Što se tiče vrtića, koliko god mogu svake im godine uoči Božića i Uskrsa daruju razna pomagala i druge potrepštine, pribor za crtanje, bojanje i drugo. Tako će biti i ove godine.

S druge strane, okrenuli su se izradi projekata za sljedeću godinu i prijavi narodnosnih kulturnih projekata. Iako je neizvjesno kako će se odvijati epidemiološka situacija tijekom sljedećih mjeseci, ipak se nadaju da će sljedeće godine uspjeti ostvariti programe koji su ove godine izostali, odgođeni ili otkazani.

Zastupnici Bajske hrvatske samouprave sudjelovali su i na javnoj tribini Županijske hrvatske samouprave gdje su iz prve ruke dobili informacije o popisu stanovništva koje će se održati u svibnju 2021. godine, a bit će od iznimnog značaja za budućnost hrvatske zajednice. Prema riječima predsjednice Angele Šokac Marković, pripreme su u tijeku. Iako još nisu upoznati s pojedinostima popisa stanovništva u Baji, nastoje već sada uključiti sve više mladih koji bi svojom digitalnom obrazovanošću mogli pridonijeti uspješnom popisivanju, odnosno izjašnjavanju bajskih Hrvata, osobito u prva dva tjedna kada će se pomoću osobnog koda obrasci moći popunjavati elektronički, uključujući i izjašnjavanje o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti. To je najpouzdaniji način da se što više naših ljudi izjasni o svojoj nacionalnoj pripadnosti. Sljedećih mjeseci pokušat će na razne načine informi-

rati pripadnike zajednice o mogućnostima i važnosti izjašnjavanja o pripadnosti hrvatskoj zajednici. O pojedinostima će se konzultirati s bilježnikom, kojem će izložiti svoje prijedloge, posebice o uključivanju pripadnika hrvatske zajednice među popisivače. S.B.

SANTOVO

Kako nas je izvijestila vjeroučiteljica Katalin Molnár Tomašev, 18. prosinca zatvoren je božićni likovni natječaj objavljen za polaznike vjeronauka santovačke župe, odnosno učenike hrvatske škole, koji je otvoren povodom blagdana svetog Nikole. Učenici 1.-2. razreda mogli su se prijaviti i bojanjem. Nakon što su vrednovani pristigli radovi i odabrani najljepši, glavne nagrade dobili su učenik 1. razreda László Áldor, učenica 4. razreda Zsófia Faragó, učenice 7. razreda Barbara Tamási, Henrietta Hatházi i Fanni Burány te učenica 8. razreda Vivien Jakošević. Uz organizatore i donatore nagrađivanje sudionika poduprla je i Hrvatska samouprava Santova.

KEČKEMET

Na svojoj posljednjoj sjednici koja je održana 30. listopada ove godine dvočlana Hrvatska samouprava Kečkemeta, koju čine predsjednica Marija Jelić i zamjenik Stipan Hodovan odlučila je da se zbog pandemije koronavirusa neće prirediti tradicionalna Hrvatska večer. Prihvaćene su i odluke o pretplati na Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, naručivanju godišnjaka „Hrvatskog kalendara“ za 2021. godinu te izdanja o narodnim nošnjama Hrvata u Mađarskoj. Priredba na kojoj se vrednovao ovogodišnji rad samouprave održana je 5. studenog, za što je na teret proračunske stavke „Programske večeri“ osiguran iznos od 115 000 forinti. U nedostatku inicijative Hrvatska samouprava nije podnijela prijedlog u vezi radnog plana Samouprave grada Kečkemeta za 2021. godinu. Hrvatska je samouprava osim toga donijela odluku o sudjelovanju na predavanju o povijesti podunavskih rackih Hrvata i Hrvata u Budimu i okolici koje je održano 6. studenog u organizaciji Hrvatske samouprave Starog Budima, a prijavila je i narodnosni kulturni projekt u sklopu natječaja za sredstva Fonda „Gábor Bethlen“. Za pripremu projekta u proračunu je rezervirala 75 000 forinti.

Djelovanje Hrvatske samouprave Baranjske županije u doba pandemije

Za vrijeme trajanja izvanrednog stanja na snazi su posebni zakonski propisi koji se odnose na rad narodnosnih samouprava, na državnoj, područnoj (županijskoj) i mjesnoj razini. Reguliraju to posebni propisi u skladu s odredbama dvaju zakona iz 2011. godine, stavkom 4. članka 46. Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i drugih povezanih zakona br. CXXVIII. i stavkom 1. članka 153. i stavkom 2. članka 153. Zakona o narodnostima br. CLXXIX. Na isto upućuje Vladina uredba 478/2020. o proglašenju izvanrednog stanja. (XI. 3.). Narodnosne samouprave svoj rad tijekom izvanrednog stanja obavljaju u skladu s vladinom uredbom i zakonskom normom. Sve ovlasti i sva prava odlučivanja narodnosnih zastupničkih tijela na mjesnoj, regionalnoj i državnoj razini prelaze u isključivu nadležnost predsjednika narodnosnih samouprava, u skladu sa zakonom. Sukladno tomu, ovlasti i pravo odlučivanja Skupštine Hrvatske samouprave Baranjske županije prešle su u nadležnost njenog predsjednika Miše Šarošca.

Zastupnici Hrvatske samouprave Baranjske županije, nedostaje zastupnica Milica Klaić Taradija

Tako je on donio odluke po točkama dnevnoga reda sjednice koja je bila predviđena za 9. studenoga. Kako nas je izvijestio, odgođene su brojne priredbe, tako i Županijski dan te dodjela odličja za baranjske Hrvate. Ove 2020. godine Skupština je odličja dodijelila Ženskom pjevačkom zboru „Biser“ iz Kozara i Ani Crnković Andresz, predsjednici Hrvatske samouprave Kozara.

Hrvatska samouprava Baranjske županije temeljem ugovora sa Samoupravom Baranjske županije ima osiguran prostor i svu potrebnu infrastrukturu kao i stručnu pozadinu za svoje djelovanje, uz pokrivanje svih troškova koje se vežu uz isto. Uz Mišu Šarošca (Mihály Sárosác) zastupnici Hrvatske samouprave Baranjske županije su Rozália Kovácsévcis Ivánkovics, Vera Kovácsévcis, Brigitta Stivics Sándor, Györgyi Geosits Radosnai, Milica Taragyia i Ibolya Véber.

Mjeseca studenoga samouprava je gospodarila s 5 344 236 ft planiranih prihoda i 6 137 351 ft planiranih rashoda, uz proračunski manjak od 793 115 ft. U proračun je ugrađena i potpora Veleposlanstva Republike Hrvatske u iznosu od 962 324 ft, uz potporu za djelovanje i potporu po zadacima te potpore dobivene putem natječaja.

Donesene su odluke o projektima koji će se prijaviti Fondu Gábor Bethlen, primjerice projekt hodočašća u Međugorje i usavršavanje u Vlačićima te održavanje županijskog dana. Donesene su odluke o nabavi hrvatsko-mađarskog i mađarsko-hrvatskog rječnika te podupiranju svečane dodjele odličja „Pro Cultura Minoritatum Hungariae“ i berbe koja je održana u Vršendi. Na sjednici održanoj 29. lipnja donesena je odluka o potpori Hrvatskom danu u Foku, potpori za izložbu likovnog natječaja Hrvatske referature Pečuške biskupije, sklapanju sporazuma s izdavačem vjerskog časopisa Zornicanova i Neprofitnim poduzećem Croatica. Donesena je i odluka o izdavanju monografije i fotoalbuma o Baranjskoj županiji koju će urediti zastupnica Milica Klaić Taradija (Milica Taragyia), a u kojoj će se slikom i kratkim tekstom predstaviti 34 naselja u kojima djeluju hrvatske samouprave. Fotografije će načiniti Ákos Kollár, dok će izdanje financirati Hrvatska samouprava Baranjske županije.

Predsjednik Šarošac donio je odluku i o planu rada za 2021. godinu. Među inima uz plan održavanja skupštinskih sjednica i rokovima za provedbu odluka u planu su i djelatnosti vezane uz popis stanovništva te propitivanje mogućnosti održavanja svetih misa na hrvatskom jeziku.

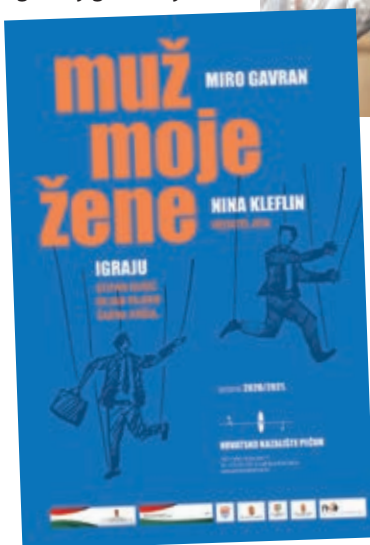
Branka Pavić Blažetin

U Hrvatskom kazalištu Pečuh Premijera „Muž moje žene“

U Hrvatskom kazalištu Pečuh u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama 14. studenoga bilo je planirano održavanje promocija dviju knjiga drama Mire Gavran. Jedna je promocija knjige „Odabrane komedije“, izašle u nakladi Matice hrvatske Zagreb, koja sadrži petnaest komedija Mire Gavran, a druga knjige „Smijeh i suze“ sa šest drama Mire Gavran na mađarskom jeziku. Izdavač potonje knjige je ITG Zagreb, a prevoditeljji Gavranovih drama na mađarski jezik su Ivan Varga i Viktorija Varga. U promociji sudjeluju Maja Šegota, Slaven Vidaković, Ivan Varga, Viktorija Varga i Mladena Gavran. Na žalost, promocije su odgođene do daljnje.

Nakon promocije planirala se svečana premijera nove kazališne predstave Hrvatskog kazališta Pečuh s početkom u 19 sati. Uprizorenje je to drama Mire Gavran „Muž moje žene“ i „Povratak muža moje žene“. U predstavi tri lika tumače Stipan Đurić (Kreše), Dejan Fajfer (Žarkec) i Čarna Kršul (Dragica). Režiju i dramaturgiju potpisuje Nina Kleflin, scenografiju i kostimografiju Sara Lovrić Caparin.

Asistent redatelja je Gyula Béri, glazbu potpisuje Nikolina Belan, oblikovatelj svjetla je Attila Specht, ton majstor Tamás Laurer, rekviziter Jozo Kovačević, garderobijerka Katica Bunjevac, grafičko oblikovanje načinila je Dolores Ljubić, a scenografiju izradio Géza Tóth, dok su kostime izradili István Kovács i Tímea Koda Óbert. U realizaciji su pomogli Branko Lovrić Caparin i Narodno kazalište u Pečuhu.

Miro Gavran najizvođeniji je hrvatski kazališni pisac u Hrvatskoj i inozemstvu. Njegove drame i komedije imale su više od 300 premijera diljem svijeta, a vidjelo ih je više od tri milijuna gledatelja. Na žalost, premijera s gledateljima nije održana, ali se predstava mogla pratiti putem online streaminga 14. studenog s početkom u 14 sati.

Branka Pavić Blažetin

FOTO: PECSIHORVATISZINHÁZ/HU / TÓTH LÁSZLÓ

Trenutak za pjesmu

Europa 2020

**Nedavno smo imali san,
sada gubicima poljuljan.
Ne dajmo da nas strah oslabi,
čovjeka često treba zaštititi.**

**Udružimo se protiv propasti,
neka nas zdrava pamet prati!
Doći će opet dobri vjetrovi,
ako zatreba ti ćeš pomoći.**

**Stoga te molim, poštuju nju,
pomozu čovjeku, mučeniku!
Jako te molim, voli nju,
otvori srce budućem vremenu!**

**Pomozu joj jer te hrabrila,
odgojila, vjeru, snagu ti dala.
Budućnost je na našim leđima,
nema drugog puta pratimo boga.**

**Sunce na talijanskoj čizmi
sutra će novu snagu steći.
Nastat će svijet ljepši i bolji
kad himna nade zazvoni.**

**Stoga te molim, spasimo nju,
staru Europu, shrvanu ženu!
Jako te molim, obranimo nju,
staru Europu, Prekrasnu ženu!**

*Tekst: Dr. Nagy Szilárd,
Ragány Misa, Toldi Tamás
Prijevod: Stjepan Blažetin*

Običaj, zakon u Hrvatskoj Kemlji – Krampusi

Sura dlaka, kao koza na glavi roge, špičasti jezik, gdo dicu plaši, kazni, kaštiga zločeste, plašiju divojke s lanci, tolokači, uštarmak va ruka, obraz namazano ili maskirano da krampusa još i rođena majka ne bi prepoznala. Bižu po cijelom selu, bunda tepla krije tijelo...da, ovo su bili krampusi Kemlji ki su dilili kaštigu, plašili su sve žive, odrasle i dicu kot i divojke...

U Hrvatskoj Kemlji su se junaki isto tako, na 5. decembra, subotu, maskirali za krampusa. Grubi su bili, jako mrazni... Oni su pred svetom Mikulu bižali po selu, larma, galama i krič je gospodario čak do kasne noći. Mikula je bio sveti, dicit je dare dilio, pokleknuli se i njemu molili. Kako sam počeo, krampus je iz zapada došao i bio pratnja, pomagač Mikuli. Kot se zna, Kemlja je od zapadne granice nekoliko skoka i tako ov običaj se je udomačio i kod nas. Duž austrijske granice, slovačke i češke granice čak do Slovenije je bio poznat ov običaj. Junaki se upravili i maskirali, roge su imali, lance, konopce, kitili se još zi slamu, da budu najodurniji... plašili su po ulici i kade je uspelo i ne daj Bože i va stan

Arhivski kipič iz Beča

nuter pojti - se je moralo za njimi cijelu kuću u noći spraviti i čistiti. Do zadnjega vrimenta je i Kemlji ovo sve bilo i pred par ljeti je ov običaj skoro izumer i zginuo. Ovo ljetu su se mladi dogovorili da epidemija simo, korona tamo, oživit će se ov zakon! Istina, dosta skromno, ali cijelo selo su s tolokači, lancima, galami, na noge postavili! I ovo sve na radost i veselje stanovnikov! Uživilo se je selo, bilo veselo, a dica su od straha nestala i pod stelju se je shranila, da je ta krampus ne ulovi, ar su dost strahovitoga čuli od roditeljev, od babov i dedov! Moramo veliku hvalu reći ovim mladim, ki su do osam ur bižali po ulici, plašili dicu i stanov-

nike. Ovo je sve skromno bilo zbog virusa. Ali dojduće ljetu morate u Hrvatsku Kemlju dojt da vidite naš običaj, zakon, da uživate u tradiciji našoj. Legenda veli iz nimškoga područja, da krampus i Mikula skupa su hodili od hiže do hiže, ali krampus je zločestu dicu iskao i dosleg je je s uštarmakom tukao, dokljen dica nisu obećala, da ćeju biti dobra...
kišov franci

Naši krampusi

Relikvije krampusov

Javna tribina Hrvatske samouprave XV. okruga

Hrvatska samouprava XV. okruga početkom studenog u svojim uredskim prostorijama održala je javnu tribinu. Tribini su nazočili predsjednik Stjepan Kuzma, zastupnica Zsuzsa Banki Kuzma, predsjednik Njemačke samouprave XV. okruga József Gizur, te stanovnice okruga i bivše zastupnice Magda Molnár i Mária Révész Kovács.

Predsjednik Stjepan Kuzma

Kako nas je izvijestio predsjednik Hrvatske samouprave Stjepan Kuzma, u skladu s propisima tijekom 2020. godine održane su četiri sjednice i javna tribina. Predstavnici Hrvatske samouprave nastavili su prijateljsku i sportsku suradnju sa Čakovcem u okviru turnira na kojem je sudjelovao košarkaški klub BLF. Kulturna suradnja vremenom je proširena i na sport, pri čemu košarkaške ekipe međusobno su

djeluju na turnirima. Dana 25. siječnja u prostorijama Umjetničko-glazbene škole „Jenő Hubay” svečano je obilježena 15. obljetnica potpisivanja četverostranog Sporazuma o suradnji između Hrvatske samouprave budimpeštanskog XV. okruga, Samouprave Sumartona, Općine Donji Kraljevec i mjesne samouprave XV. budimpeštanskog gradskog okruga Rákospalota-Pestújhely-Újpalota. Sastanku su nazočili potpisnici sporazuma, načelnici i predsjednici hrvatske samouprave, opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj i ravnatelj škole György Bokor. Nakon sjednice održan je prigodni kulturno-umjetnički program. Zajedno s Hrvatskom samoupravom VII. okruga na čelu s Katicom Benčik 7. veljače priredili su Dobrotvorni hrvatski bal za pomoć plesnoj skupini „Biseri”. Kao svake tako i ove godine sudjelovali su na Danima dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu. Neskrivena je zajednička želja općinskog čelništva i Hrvatska samouprave upoznati budimpeštanske škole koje provode smjernice waldorfske pedagogije koja se temelji na radu, filozofiji i nazorima dr. Rudolfa Steinera. Na sjednici u Sumartonu dogovoreni su zajednički programi s

Općinom Donji Kraljevec, nastup kulturno-umjetničkih grupa i predstavljanje živog Betlehema u mađarskom glavnom gradu. Nastavljeno je prikupljanje građe za izložbu „Hrvati pokraj dvije obale Mure”, koja je otvorena 19. rujna u u galeriji Croatice. Postav čini oko petstotinjak fotografija, koje prema raznim temama daju uvid u život pomurskih i međimurskih Hrvata od krštenja, školovanja, vjenčanja pa sve do zaboravljenih obrta. U listopadu je u Serdahelu održan sastanak na kojem je dogovoreno mjesto i vrijeme održavanja izložbe „Hrvati pokraj dvije obale Mure”, koja se potom seli u Sumarton i Hrvatsku. Katedra za slavensku filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Loránd Eötvösa u ediciji Opera Slavica Budimpestinensia povodom 100. obljetnice tiskanja jedne od najvažnijih pjesničkih zbirki 20. stoljeća hrvatskoga pjesništva, „Preobraženja” (1920.) Antuna Branka Šimića (1898.-1925.) izdala je tu zbirku (48 pjesama) na hrvatskom, a u prijevodu sveučilišnog profesora dr. Stjepana Lukača i na mađarskom jeziku. Dvojezično izdanje želi podsjetiti javnost na taj važan književni događaj, te istovremeno predstaviti mađarskoj čitateljskoj i stručnoj publici najznačajnije djelo hrvatske lirike 20. stoljeća. Profesor Lukač pripremio je znanstvenu studiju o književnom stvaralaštvu A. B. Šimića, napisao poseban tekst o recepciji Šimićeve lirike na mađarskom jeziku te sastavio kronologiju pjesnikova života i rada. Hrvatska samouprava XV. okruga financijski je podržala tiskanje tog jedinstvenog izdanja. Nažalost, zbog pandemije koronavirusa odloženi su brojni programi, pa je tako izostalo sudjelovanje na 36. izdanju Smotre međimurske popevke, a nije bilo ni tradicionalnog zajedničkog puhačkog koncerta učenika Glazbeno-umjetničke škole „Jenő Hubay” i donjokraljevskih puhača. Na kraju javne tribine u ime Hrvatske samouprave XV. predsjednik Stjepan Kuzma čestitao je rođendan Magdi Molnár i Máriji Révész Kovács, najstarijim Hrvatima okruga.

Foto: ZSUZSA BANKI KUZMA

Kristina Goher

Koljnofske visti/Kópházi Hírek 25 ljet

Geza Völgyi ml.: „Moram reći da jako mi se vidi ovo djelo!”

Kako Petroviski glasnik, tako i Koljnofske visti/ Kópházi Hírek, lani su svečevali 25 ljet od prvoga broja. Uredjivanje lista Seoske samouprave Koljnofa predlani je Geza Völgyi ml. kot zamjenik načelnika prikzeo od peljačice Kulturnoga doma, Monike Taschner-Egrešić. Zašto moru nam biti važne tako petroviske kot i koljnofske novine? Kad jur već od dva desetljeća najvažniji cilj im je da funkcioniraju kot seoska kronika i informiraju stanovništvo doma, a i u stranskom. Bilo što se zgoda na području sel, ali van hatara da od toga u pisanom, papirnatom i internetskom formatu ostane trajni pečat. Geza Völgyi ml. uredništvo koljnofskih novin „dostao je u jerbinstvo”, djelomično i od oca, ki je već od deset ljet istraživao, pobrao koljnofske materijale i od misece do misece ponudio za štitelje zanimljive stranice.

Urednik Geza Völgyi ml.

„To su meni početni koraci u ovom djelu. Od novin do novin se vidi razlika, kako se i sam učim i upoznajem program s kojim činim ove novine. Prvič je važno kako vanzledadu novine, a pak onda moradu se napuniti i sa sadržajem, ča nij' najlaglji posao. Zaman ja šaljem prošnju svim nadležnim osobam, institucijam, takovim ljudem od kih mislim da bi morali visti dojt, jako rijetko ča dostanem, tako za sadržaj skupaspraviti materijale a i pisati, moram sam. Moram reći da jako mi se vidi ovo djelo”, fiksira na početku našega razgovora glavni urednik koljnofskih „cajdungov”. Ljeta 1995. tadašnji notaruš dr. Kálmán Katona se je u ovom selu skrbio za novine s tim vrhuncem da se ljudi informiraju o zbivanji i važni posli. Pravoda od toga ljeta čuda što se je obrnulo i zminjilo. Štanje s papiroša većputi krajspravu jur čarolije tehnike, a ov način stoji na raspolaganje prvenstveno mladjoj i sridnjoj generaciji, dokle stariji ljudi u selu još su svenek privrženi prelistavanju stranic. „S tim zato moramo načisto biti da ove novine ke se izdaju svaki drugi misec, u trenutku izlaženja su jur stare. Stare u pogledu informacij, jer na fejsu, web-stranica su vržene friške visti. Odašiljače imamo va žepi. U tom pogledu pak je i dovoljno teško tako napuniti stranice da svim bude jednako zanimljivo”, naglašava lokalni kronikaš i političar, ki smatra zato važnim za budućnost da i za 5-20, ali sto ljet se bude znalo, što je bilo neophodno za ovde živeće ljude. Iako u zaglavlju novin smo prlje mogli preštati samo po ugarski ime dvomisečnika, od augustuša lanjskoga ljeta vlada na naslovnoj stranici dvojezični naslov, a nutri je očividno i više hrvatskih člankov nek prlje. „Meni je svenek bilo važno, bilo kada se ča napiše va koljnofski novina da to bude u najmanju ruku dvojezično, ako ne samo po hrvatski. Moramo biti iskreni, aš polovica stanovništva je ugarskoga podrijetla, a ne smimo ni nje isključiti iz informacijskoga kruga, kako i naše Hrvate ne. I to se more priznati da ne prahamo nijednomu dokazati kako je to duplasto djelo, ako bi list bio skroz dvojezičan. Ipak se trudim va novina u čim većem broju staviti hrvatske sadržaje, iako neki bi čekali i 100% dvojezične novine, na to trenutačno nij' kapaciteta” dodaje se još. U tehničkom smislu uredjivanje novin je u prostoru i vrjenu orijaški skok napravio. Mladi urednik je sprohadjao čaću pred desetimi ljeti, kako je on skupastavio Koljnofske visti, i gledeć današnje prilike, to je nebo i zemlja. Onda se je utipkao članak, izrizao se je ter se je zalipio na papiroš. Skupa se je zapikao i stranice su se kopirale, dokle danas u kompjuteru na pretiskavanje gumbic veljek je sve gotovo. Koljnofsko glasilo još dvi stvari činu jako zanimljivim i različitim od ostalih seoskih novin. Prvo da su u onu dob mjesni privatnici dali za svoje fabrike i bolte reklame u novina, ovako podupirajući izlaženje pojedinih brojev. Danas je obrnuto. Poduzetnici besplatno dobiju mjesta u novina za reklamu, ovako uprav list promovira djelatnost i pomaže domaće trvtke. Druga specijalnost je to da glasilo pred izlaženjem je u prošlosti svenek kontrolirao odbor. Ova „tradicija” je i dandanas ostala, rekši, za dobrobit sela. Koljnofske visti imaju broj stranic svenek ovisno od materijalov, ali u svakom broju dostanu rubriku Seoska i Hrvatska samouprava, crikva, škola i čuvarnica, civilna društva, zbivanja va seli, i na koncu lista ako je mjesta, stoju teksti zabavnoga karaktera. Dvomisečnik se tiska u 700 primjerkov, koji onda besplatno zajde u svaki koljnofski stan i naravno dostupan je i na web-stranici Koljnofa i na društvenoj mriži. „Ako se novine hitu u poštansku ladicu, to je svenek najsigurniji put da dojdou do svakoga človika. Ov oblik, mislim, još dugo će imati svoje mjesto u našem žitku” tvrdi glavni urednik koljnofskoga teklića s minulom srebrnom obljetnicom.

Tiho

Lukoviščani obnavljaju mjesnu crkvu i Zavičajnu kuću

Ovih su dana završeni radovi na obnovi „pojate“ u dvorištu lukoviške Zavičajne kuće, koja je u održavanju mjesne samouprave Lukovišća, a dogovoreno je s muzeologom i majstorom iz Županije Željezno mijenjanje krova od slame (specijalne) u proljeće 2021. godine, u vrijednosti od domalo četiri milijuna forinti. Posljednji put krov je mijenjan 2009. godine, a od tada je dva puta popravljan, ali jako „prekisava“. Lukoviška Mjesna samouprava upravlja Zavičajnom kućom, za čije održavanje već nekoliko godina iz državnog proračuna dobiva potporu od 3 milijuna forinti.

Kod Zavičajne kuće je honorarno uposlena i Ruža Bunjevac koja svim snagama radi i oko njenog uljepšavanja, u čemu se slažu kako mjesna tako i Hrvatska samouprava Lukovišća, a pohvalili su mi se kako je oдавно Zavičajna kuća i na listi nematerijalne kulturne baštine UNESCO-a. Brojni posjetitelji je

Lukoviška crkva posvećena Majci Božjoj Srpnici

uređenjem, freskama, i toranj bi trebalo urediti, i crkvu iznutra i izvana, za što je prema procjenama potrebno više od sto milijuna forinti. Toliko sada nemaju, ali će uskoro početi s radovima obnove krova. Jer još krajem prošle godine Hrvatska samouprava Lukovišća je od Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima Ureda predsjednika Vlade dobila potporu za rekonstrukciju crkvenog krova u iznosu od 20 milijuna forinti. Počeli su pripremni radovi, a izvođenje je s 8 milijuna forinti podržala i Pečuška biskupija, ali to još uvijek nije dovoljno. Za krov bi trebalo još desetak milijuna forinti. Kako dalje? Iznos od 20 milijuna već je davno na računu. Sve u svemu, radovi će početi, a usput će se tražiti dodatni izvori, jer treba promijeniti u prvoj fazi obnove cijelo krovništvo, a poslije provesti i opsežnu obnovu crkve i crkvenog tornja. I ovih

dana se pregovara i pišu molbe za dodatnu potporu, tako da obećanja ima. Prikupljaju se i milodari i propituje se zajedno s Pečuškom biskupijom kako ući u taj veliki posao. Unutrašnje „stene“ crkve su bile obnovljene 1993. godine „onda so skupljali novac kuliko ko je mogo, toliko je dao za crkvu, a i sad tako probamo da još malo i svijet pomaže. Ima jedna osoba, koja mi je rekla da ako se počne posal, onda ona jednu milijunu će dati za crkvu, a mislim da zato i iz druge strane ćemo još dobiti pomoć, tako da to smo mislili pošto krov nam prekisava, da najvažnije bi bilo to, da krova popravljamo. Sada već i jesu ovi papiri u rukama, tako da mislim da ćemo moći uskoro i začeti da radimo. Radujemo se kad su svete mise, a najbolje se radujemo kad nam držijo na hrvatskom jeziku svetu misu. Pošto lijepje so i mađarske pjesme ali hrvatske pjesme katoličke so previše lijepje“.

Branka Pavić Blažetin

Jedan od rijetkih sačuvanih primjera pučke arhitekture s kraja 19 stoljeća

posjećuju od proljeća do kasne jeseni radnim danima od 10 do 14 sati, a sa Zavičajnom kućom i poviješću života podravskog seljaka upoznaje ih voditeljica Ruža Bunjevac koja nam je rekla: „Nama je spalo taj posao. Sad više od deset godina, kako tamo radim i probam stare običaje i kako je svijet živjel kod nas u Podravini i drugima predati. Najviše mladi dođu iz vrtića, iz škole, iz cijele okolice, bili so iz Hrvatske dosta silna djeca tako da, puno se razgovaramo onda ja njima to javim kako je to nekad bilo kod nas, što su radili naši stari, kako so živeli, kako so se dobro sećali nekad. Mi to zato probamo nekako tako raditi da to i ovaj drugi naraštaj da znade da što je kako bilo, kako se živelo. Siromaki su bili tu u cijeloj Podravini, dosta teško bilo, a i sad je dosta teško tuka jer ne može baš jako zaposliti i onda ljudi teško žive.“

U ljetnim mjesecima je uređeno dvorište, ograđen voćnjak, sve je uređeno oko kuće, napravljeno veće mjesto za priredbe na otvorenome, planira se park, klupe ispod drveća za odmor...

Pred Hrvatskom samoupravom je veliki posao mijenjanja krova i krovništva lukoviške barokne crkve s vrijednim unutrašnjim

Program „Mađarsko selo“

DARANJ – Samouprava sela Daranya je za projekt razvoja seoskog groblja iz Programa Mađarsko selo dobila potporu od 12 171 691 ft.

IZVAR – U Izvaru djeluje vrtić u vlasništvu mjesne samouprave. Samouprava je za obnovu vrtića iz programa Mađarsko selo dobila potporu od 24 582 274 ft. Izvaru je za razvoj školske sportske dvorane u okviru istog programa dodijeljena potpora od 49 997 610 ft.

BOJEVO – I samouprava sela Bojeva jer kroz program Mađarsko selo dobila potporu za nekoliko projekata. Tako za izgradnju Trga zajednice 14 610 592 ft, kupovinu napuštene nekretnine u društvene svrhe 2 580 640 ft te za razvoj infrastrukture mjesnog groblja 2 831 785 ft.

Mala stranica

2021

*Započni novu godinu veselo,
sa smijehom!*

Nova godina

Razgovaraju dvije plavuše, pa će prva:

„Znaš da ove godine Nova godina pada na petak?“

Druga se zabrine:

„Joj, samo da ne pada na 13.!“

Novogodišnje čestitke

Ulazi mladić u knjižaru i pita:

„Imate li novogodišnje čestitke na kojima piše:

Mojoj jedinoj ljubavi?“

Prodavačica se osmjehne:

„Svakako, izvolite.“

Mladić će:

„Dajte mi jedno desetak komada!“

Nova godina – novi početak

Nova godina zbog novog početka u sebi ima neku kvalitete čarolije. Još jedan novi početak nam slijedi, ili bolje rečeno, još jedna prilika za novi početak. Sigurno ste razmišljali što biste htjeli mijenjati u vašem životu u novoj godini. Možda bi bilo vrijedno razmisliti i o sljedećim stvarima:

- Baviti se tjelesnom aktivnošću. Ne samo zato što ste nezadovoljni svojim izgledom, već zbog zdravlja. Ne treba svatko biti u formi i biti spreman otrčati maraton, ali bilo bi dobro da izdržite sat tjelesnoga bez osjećaja da ćete umrijeti...
- Paziti na zdravu prehranu. Ovo ne znači da morate postati manijaci i odbijati svaki slatkiš ikada ponuđen, ali probajte pripaziti na to što unosite u svoje tijelo...
- Svaki dan si reći neku lijepu stvar. Kakvo god bilo vaše mišljenje o samome sebi, neće vam naškoditi da si svaki dan kažete jednu lijepu stvar. Na prvu će biti čudno, ali poslije će vam biti nešto što radite „pod normalno“. Malo je potrebno da se stvori navika, najteže je početi!
- Pročitati barem jednu knjigu mjesečno. Čitanje je korisno i dobro za mozak, čitanjem knjiga koje vas zaista zanimaju i o čijim temama želite više saznati, postat ćete osoba koja zna stvari o određenom području.
- Nastavite raditi na sebi. Nitko nije savršen, pa ni vi. Koliko god mislite da ste na dobrom mjestu u životu, nemojte si dopustiti da to bude nešto što će vas kočiti i sprječavati u daljnjem rastu. Jednostavno nastavite i dalje s jednakim žarom brinuti o sebi i sve će biti dobro.

RUŽLIKE

Pronađi 10 razlika između dvije slike.

Za pametne i pametnice

Podrška i pomoć iz Pomurja stradalima u potresu

Kažu da se prijatelji prepoznaju u nevolji, a ovaj put su se doista iskazali pomurski Hrvati, zajedno s drugim hrvatskim organizacijama diljem Mađarske, koje su odmah nakon strašne nepogode u Hrvatskoj prouzročene potresom priskočile u pomoć matici. Među prvima to su učinili Hrvatska samouprava Letenye, Grad Letenye, Hrvatska samouprava Pustare, Hrvatska samouprava Zalske županije, Hrvatska samouprava Velike Kaniže i redom sve ostale, uz Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“. Već treći dan nakon potresa, 31. prosinca 2020. iz pomorskoga grada Letenye u Hrvatsku je upućena materijalna humanitarna pomoć u vrijednosti od 13,5 milijuna forinti. Humanitarne akcije se nastavljaju.

Prikupljanje humanitarne pomoći u Letenyi je započela Hrvatska samouprava grada na čelu s predsjednicom Marijom Đuric, u suradnji s gradonačelnikom Szilárdom Farkasom, dok su u kontaktima s hrvatskom stranom pomagali počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos, gradonačelnik Preloga (grada prijatelja) Ljubomir Kolarek i ravnateljica draškovečke osnovne škole Margit Mirić. Prikupljanje donacija započelo je odmah nakon tragedije u Petrinji, Sisku i okolnim mjestima, rekla nam je Marija Đuric prilikom utovara humanitarne pomoći.

„Potres koji se dogodio u Hrvatskoj 29. prosinca osjećali smo i mi, ovdje u Pomurju. Ubrzo smo iz medija doznali gdje se zbio i koliko su strašne posljedice. Zajedno s gradonačelnikom odmah smo rekli: tu treba što prije pomoći. Istog smo dana objavili poziv na društvenim mrežama i započeli prikupljanje na više lokacija. I sami smo se iznenadili koliko je ljudi htjelo pomoći, za dan i pol prikupilo se mnoštvo donacija“, rekla je gđa Đuric. Na njezine riječi nadovezao se gradonačelnik Szilárd Farkas, koji je (na mađarskom jeziku) rekao da su donacije prikupljene munjevitom brzinom. Javili su se mnogi stanovnici okolnih mjesta pa čak i iz okolice Balatona, koji su donirali proizvode, a pridružili su se i vjernici kaniške reformirane crkve, te poduzetnici i pojedinci. Prikupljanje se odvijalo prema uputama Hrvatskog crvenog križa, a mnogi su ponudili i pomoć u prijevozu. Nije nedostajalo pomoći ni pri utovaru: svi su bili svjesni tragedije u Hrvatskoj i suosjećali s tamošnjim ljudima. Poduzetnik Robert Musics bio je među prvima koji su pomogli značajnim sredstvima, jednostavno zbog humanosti prema ljudima koji su stradali, a kako je rekao za naš tjednik, u Hrvatskoj ima mnoštvo poslovnih partnera i prijatelja, pa se uopće nije dvoumio o pomoći. Osim materijalne humanitarne pomoći želi pomoći i financijski. Na utovar je stigao i Jožo Vlašić iz Sumartona, koji smatra da se u takvim situacijama svakako mora pomoći. „Hrvatsku je ove godine zadesio već drugi potres, što dodatno otežava i korona-kriza. Jako mi je žao zbog njih, ali sam vrlo sretan da su ljudi tako darežljivi, suosjećajni i pri-

Letenye, trenuci uoči upućivanja pomoći u Hrvatsku

Predsjednica Hrvatske samouprave Marija Đuric jedna je od koordinatora prikupljanja pomoći

kupljeno je toliko stvari. Mnogi pomažu i molitvom, zajedno se mole, svi se nadamo u bolje sutra“, rekao je.

Počasni konzul dr. Atila Kos bio je izuzetno zahvalan svim donatorima: „Užasna tragedija je zadesila Hrvatsku, mislim da u takvim trenucima solidarnost mora biti na prvom mjestu. Smatram da je naša obveza pomoći. Ponosan sam na naše Hrvate u Pomurju, no ne samo na njih, nego i sve ljude koji su odmah priskočili u pomoć. Javio mi se ogroman broj ljudi koji su htjeli pomoći, na bilo koji način“, rekao je počasni konzul, pridodavši da se akcija nastavlja: uskoro će se gradonačelnik Velike Kaniže László Balogh sastati s veleposlanikom Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. Mladenom Andrićem i među ostalim razgovarati o tome, kako grad može pomoći potresom pogođenom području. Humanitarna materijalna pomoć već je stigla do najugroženijih preko Županijskog prihvatnog centra Hrvatskog crvenog križa u Nedelišću, gdje su se na pomoći zahvalili Matija Posavec, župan Međimurske županije, njegov zamjenik i predsjednik Županijskog stožera civilne zaštite Josip Grivec te predsjednik Crvenog križa Čakovec Kristijan Valkaj. Prikupljanje se nastavlja, Hrvatska samouprava Zalske županije objavila je poziv mještanima, koji se pozivaju da po mogućnosti pomognu i financijskim sredstvima, a kasnije će pokušati organizirati i pomoć zanatskih radnika u obnovi nastradalih naselja. *Beta*

Prikupljanje u Kaniži. Predsjednik Hrvatske samouprave Stjepan Prosenjak (slijeva) i braćni par Hans

Kušajmo Hrvatsku!

Dan hrvatskih proizvoda u Miloradićevoj školi

Na inicijativu i u organizaciji hrvatskih učiteljic, Klare Marić i Ivane Vrščak, 11. decembra, u petak, mogli su školari i djelatnici sambotetskoga Hrvatskoga obrazovnoga centra Mate Meršić Miloradić kušati Hrvatsku. Obilni stoli sa raznim obećavajućimi falati u školskoj auli dočekali su gladne i žedne. Uz degustaciju, školari 3. i 4. razreda su i detaljno predstavili, što sve znaju o hrvatskim firmama, namirnicama i produkti, a pogledani su i kratki filmi. Kad su se pak svi okupili oko stolov, štartao je i projekt „poduši, kušaj i uživaj” u blagostanju importirane Hrvatske.

„Ako smo mi hrvatska škola, onda to znači da sve što moremo predati dicit, to je važno. Ne samo naučiti jezik, nego i upoznati kulturu, a i gospodarski žitak naše matične zemlje”, naglasila je u uvodu našega razgovara Edita Horvath-Pauković, ravnateljica Hrvatske škole i čuvarnice Mate Meršić Miloradić u Sambotelu. A zato je bila ova zvanaredna prilika da k čutilu sluha, ukusa i

od tune, maslinovo ulje, paška sol, vegeta, čokolino, Cedevida, keksići, čokolade, Bronhi, teško bi bilo i sve nabrajati, koliko svega dobrog, ukusnoga, dušećega je vabilo mladje i starije, a čudna je bila i konstatacija, kako su Vegetu svi htli kušati. Po riči Gorana Suklića, školar 4. razreda, kulen je bio oštar, a po njegovo prijateljici, Franciški Sabadoš, Cedevida je bila malo gorka.

Svega dobrog je bilo na stolu

Pedagoginje su predstavile i narodne nošnje

Goran Suklić, školar 4. razreda pri prezentaciji

- ▶ PODRAVKA (KOPRIVNICA)
- ▶ VINDIJA (VARAŽDIN)
- ▶ CEDEVITA (ZAGREB)
- ▶ FRANCK (ZAGREB)
- ▶ KRAŠ (ZAGREB)
- ▶ LEDO (ZAGREB)
- ▶ PIK - Vrbovec

Pred jilom sa znatiželjom

vida se približavaju unikati Hrvatske. U prezentaciji učenikov smo čuli o brojni firma, a tako i od najpoznatijih produktov ke su onda i kušali diozimatelji. No prlje toga su pedagoginje stale na pozornicu ke su za ovput „skočile” u prekrasne narodne nošnje Zagrebačkoga zagorja i Konavla, a pravoda nisu mogle faliti ni bunjevačka, a niti gradišćanska narodna pratež. Ove su za našu dicitu poznatije, ke nosu pri svetačnosti npr. jačkarice petroviske Ljubičice, čija je članica i školska direktorica, ali pak Židanski tamburaši, kade aktivno sudjeluje odgojiteljica Sabrina Tengelić. Fritule, mlinci, ocvarki, kulen, dimljeni sir, pašteta

No, složnost je bila došla onda, kad je Zalán Szalai izjavio da svi produkti su im se vidli, a najbolje je bilo Čokolino. Uči Klara i uči Ivana zaistinu su se potrudile svim po volji nukati pečeno, jilo i pilo, još se je skuhala i Franchova kava, a hrvatski trikolori koji su krasili svaki tanjur, postali su suveniri za doma. Pri stolu slatkišev i grickalic bila je najveća gužva, a neki degustatori su spomenuli da bi još i gušće sudjelovali pri ovakovi prilika, kad Hrvatsku kušati svaki put je jedinstveni doživljaj, pravoda svenek vridno za ponavljanje.

Tiho

POMOĆNA AKCIJA GRADIŠĆANSKIH HRVATOV IZ UGARSKE ZA ŽRTVE POTRESA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Hrvatska samouprava Željezne županije, Hrvatska samouprava i Seoska samouprava Koljnofa, Prisike, Hrvatskoga Židana, Plajgora, Narde, Gornjega Četara, Hrvatskih Šić, Petrovoga Sela, Hrvatska samouprava Kisega, Sambotela, Bika i Čeprega, Šoprona, Unde, Umoka, Kemlje, Bizonje ter Hrvatski obrazovni centar Mate Meršić Miloradić, Hrvatski narodnosni jačkarni zbor iz Staroga Grada i Hrvatski klub Vedešina, od 4. januara, pondiljka pozivaju k humanitarnoj akciji sve dobre ljude ki kanu svoju pomoćnu ruku dati žrtvama potresa u Hrvatskoj. U prvom redu će se skupljati dugovanja za higijensku potrebu, dezinfekcijska sredstva za odrasle i za dječicu. Sve ponudjeno će se ravno poslati ljudem, ki su pretrpili veliki zgubitak na području Sisačko-moslavačke županije.

Ki kani, još se more priključiti k nam, svaka pomoć je dobrodošla!

Bog plati svim svaki trud i potpiranje!

KERESTUR

U Keresturu se u cilju povećanja energetske učinkovitosti odvijaju radovi obnove zgrade Ureda samouprave. Novi krov opremit će se solarnim panelima. Obnavlja se unutrašnjost zgrade i grade nove prostorije, cjelokupna zgrada dobit će novu izolaciju i prozore, a pojedine prostorije dobivaju i klima uređaje. Investicija se u Okviru operativnog programa za ruralni razvoj i ostale male projekte ostvaruje sredstvima fonda Ministarstva unutarnjih poslova.

Program „Mađarsko selo“

TOMAŠIN – Mjesna samouprava Tomašina iz programa Mađarsko selo dobila je sredstva za nabavu strojeva za održavanje seoskog groblja u visini od 3 999 010 ft.

NOVO SELO – Mjesna samouprava Novog Sela iz programa Mađarsko selo dobila je sredstva za uređivanje Trga zajednice u iznosu od 1 107 000 ft.

SALANTA

Kako doznaje Hrvatski glasnik, zahvaljujući natječaju Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i vlastitom proračunu Hrvatska samouprava Salante je Salantskom vrtiću predala na uporabu čarape s bubicama te kompletnu žensku nošnju.

Molitva Gospe Fatimske

Svakog trinaestog u mjesecu u crkvi Snježne Gospe na pečuškoj Brdici je posvetna molitva Gospi Fatimskoj. Molitveni sat moli se i na hrvatskom jeziku, a počinje uvijek trinaestog u mjesecu u osam sati i trideset minuta. Molitvu, kojoj se pridružuju svi vjernici, u okviru molitvenog sata svaki put predvodi druga zajednica iz jednog od baranjskih hrvatskih sela. Tako već godinama.

ZAGREB

Matičina online škola hrvatskoga folklor

Kako je izvijestila Hrvatska matica iseljenika, ove zime polaznici se druže online na Zimskoj školi hrvatskoga folklor, a obrađuje se dinarska zona. Škola se putem Zoom platforme održava dva vikenda: 30.-31.1.2021. i 6.-7.2.2021., s tim da se za radionice sviranja tradicijskih glazbala i tambura dogovara i drugi termini prema grupi i polaznicima. Za sudjelovanje potrebno je posjedovati računalo s internetskom vezom, e-mailom i Zoom aplikacijom. Polaznici mogu sudjelovati u svim interaktivnim predavanjima i radionicama, bez obzira na upisanu grupu. U grupu tradicijskih glazbala i tambure mogu se upisati polaznici koji posjeduju glazbalo, a grupa tambure upisuje početnike i to je prilika za sve koji žele naučiti osnove sviranja tambura. Prijavnica i više informacija na www.matis.hr pod Programi. Prijave do 18.1.2021.